

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2546 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 3,082 คน เป็นนักเรียนชาย 1,709 คน และนักเรียนหญิง 1,373 คน (แสดงในภาคผนวก ง)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนชาย 222 คน และนักเรียนหญิง 178 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การหาขนาดตัวอย่างประชากรของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973 อ้างใน บุญธรรม จิตต์อนันต์, 2536 : 114)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากร
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างกำหนดระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 354 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

ขั้นที่ 2 หากกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาอัตราส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนแยกตามเพศ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่างเพศชาย} &= \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรเพศชาย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{400 \times 1,709}{3,082} \end{aligned}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่างเพศชาย} = 222 \text{ คน}$$

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง} &= \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรเพศหญิง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{400 \times 1,373}{3,082} \end{aligned}$$

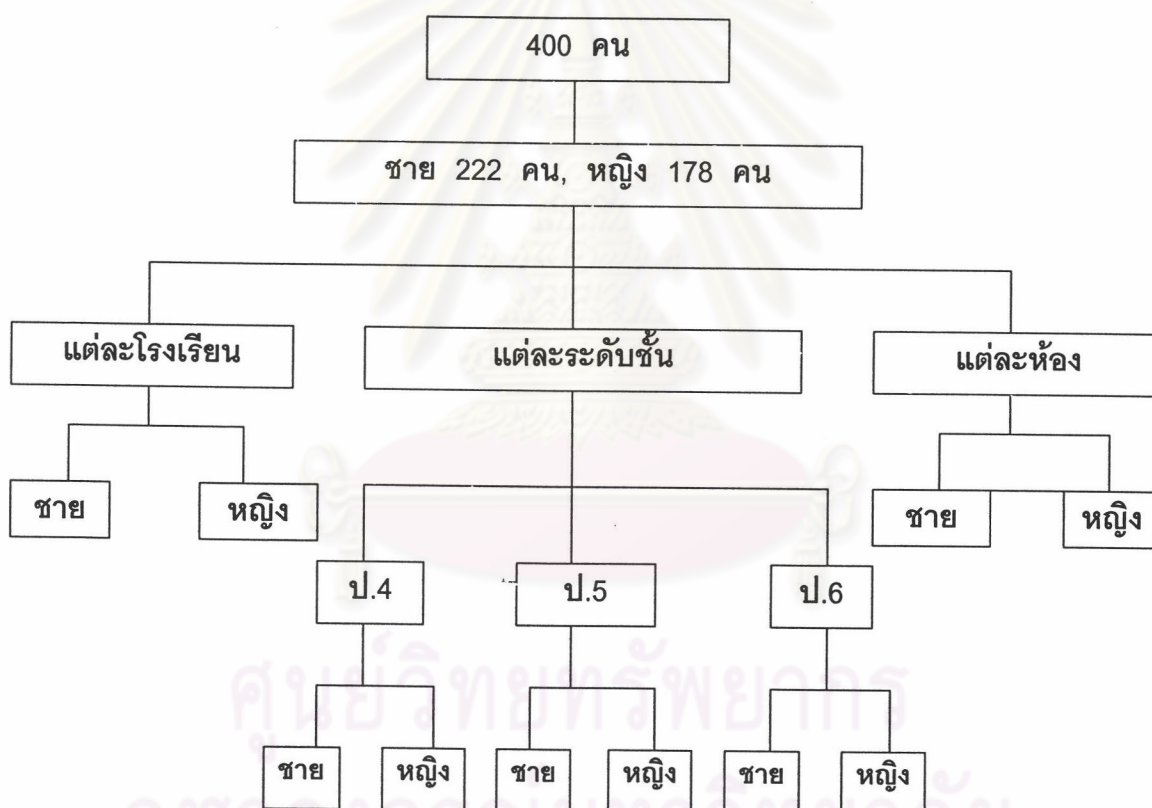
$$\text{กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง} = 178 \text{ คน}$$

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) ดังนี้

3.1 สุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแยกนักเรียนแต่ละโรงเรียนออกเป็นเพศชายและเพศหญิงตามอัตราส่วนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วหาอัตราส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับชั้น

3.2 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลากเพื่อกำหนดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องของแต่ละระดับชั้นในแต่ละโรงเรียน

แผนผังแสดงขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงของแต่ละระดับชั้นในแต่ละโรงเรียนแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิต
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร แยกตามเพศและระดับชั้น

รายชื่อโรงเรียน	ป.4		ป.5		ป.6		รวม (คน)
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม	17	13	19	15	19	12	95
2. สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	20	18	19	17	20	16	110
3. สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	16	13	16	13	15	12	85
4. สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)	6	5	5	6	5	5	32
5. ประถมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	12	8	10	9	11	6	56
6. ประถมสาธิตสถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	4	3	4	3	4	4	22
รวม (คน)	75	60	73	63	74	55	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการเตรียมการก่อนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเพศศึกษาที่สอดแทรกอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากหนังสือหลักสูตร รวมทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับด้านเพศศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสนใจด้านเพศศึกษา จำนวน 42 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของ Likert เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามจำแนกออกเป็น 7 ด้าน โดยในแต่ละด้านมีจำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ ดังนี้

1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ	6	ข้อ
2. สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศ	6	ข้อ
3. ระบบอวัยวะสืบพันธุ์	6	ข้อ
4. ชีวิตและครอบครัว	6	ข้อ
5. บทบาทของเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทย	6	ข้อ
6. โรคและความผิดปกติทางเพศ	6	ข้อ
7. ปัญหาทางเพศและการแก้ไข	6	ข้อ

ในส่วนท้ายของแต่ละด้านจะเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดให้นักเรียนระบุเรื่องหรือคำถามเกี่ยวกับเพศศึกษาที่นักเรียนสนใจอยากจะทำเพิ่มเติมในแต่ละด้าน

จากแบบสอบถามความสนใจด้านเพศศึกษา นักเรียนสนใจจะทำเนื้อหาในหัวข้อใด ให้นักเรียนเลือกตอบ 1 ตัวเลือกจาก 5 ตัวเลือก คือ สนใจมากที่สุด สนใจมาก สนใจน้อย สนใจน้อยที่สุด และไม่สนใจ

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแสดงไว้ในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาทางด้านเพศศึกษา รวมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาก่อนนำไปใช้จริง
2. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อถือได้โดยใช้วิธีของครอนบาค Cronbach ในการวัดความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α (α - coefficient) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (อ้างใน ประคอง กรรณสูต, 2542 : 46)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_x^2} \right)$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ	จำนวนข้อ
	S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

จากการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย
2. นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนสาธิตทั้ง 6 โรงเรียน และชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสาธิตทั้ง 6 โรงเรียน และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science หรือ SPSSPC⁺) ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความสนใจด้านเพศศึกษา ดังนี้
  - 2.1 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน เพื่อเรียงลำดับความสนใจด้านเพศศึกษา ซึ่งจากแบบสอบถามความสนใจด้านเพศศึกษา นักเรียนสนใจจะทราบเนื้อหาในหัวข้อใด ให้เลือกตอบ 1 ตัวเลือกจาก 5 ตัวเลือก คือสนใจมากที่สุด สนใจมาก สนใจน้อย สนใจน้อยที่สุด และไม่สนใจ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

สนใจมากที่สุด	4	คะแนน
สนใจมาก	3	คะแนน
สนใจน้อย	2	คะแนน
สนใจน้อยที่สุด	1	คะแนน
ไม่สนใจ	0	คะแนน

ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยมากำหนดระดับความสนใจด้านเพศศึกษา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ถ้ามีค่าตั้งแต่	3.50 – 4.00	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สนใจมากที่สุด
	2.50 – 3.49	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สนใจมาก
	1.50 – 2.49	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สนใจน้อย
	0.50 – 1.49	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สนใจน้อยที่สุด
	0.00 – 0.49	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ไม่สนใจ

2.2 ทดสอบค่าที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจด้านเพศศึกษาเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปรเพศ

2.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ของคะแนนความสนใจด้านเพศศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปรระดับชั้นการศึกษา ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเซฟเฟ (Scheffe Test)

2.4 นำคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับเพศศึกษาที่นักเรียนสนใจอยากทราบเพิ่มเติมในแต่ละด้านมาเรียงลำดับความสนใจ แล้วหาค่าร้อยละ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย